

**Trillemarka-Rollagsfjell
naturreservat**

15/02/2024

Rapport

Årsmelding 2023

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Forord

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble opprettet 5. desember 2008, og forvaltningsmyndigheten er lagt til de berørte kommunene ved et statlig oppnevnt lokalt styre. Trillemarka-Rollagsfjell er ca. 156 km² og ligger i kommunene Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal.

Årsmeldingen for 2023 oppsummerer forvaltningens arbeid gjennom året.

Rollag, februar 2024

Tore Kravik
Leder forvaltningsstyret

Hege Jaren
Verneområdeforvalter

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Postadresse: Postboks 325, 1502 Moss

Telefon: 32266816

E-post: hege.jaren@statsforvalteren.no

Web: www.trillemarkarollaqsfjell.no

www.nasjonalparkstyre.no/trillemarka-rollagsfjell

Innhold

1	ADMINISTRASJON OG ORGANISERING	s. 4
2	STATUS OG AKTIVITETER I 2023	s. 5
2.1	Generelt	s. 5
2.2	Administrasjon og møteaktivitet	s. 5
2.3	Besøksforvaltning	s. 5
2.4	Befaringer	s. 6
2.5	Informasjon og formidling	s. 7
2.6	Tilrettelegging i verneområdet	s. 8
2.7	Madonnaen	s. 8
2.8	Statens naturoppsyn (SNO) og politiet	s. 9
2.9	Saker til behandling	s. 9
Vedlegg 1	Behandlede saker, Miljøvedtaksregisteret	s. 11

Administrasjon og organisering

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet 5. Desember 2008. Forvaltningsmyndigheten er delegert til et statlig oppnevnt lokalt forvaltningsstyre.

Medlemmer til styret foreslås av de berørte kommunene, men oppnevnes formelt av Miljødirektoratet. Funksjonstiden for medlemmene følger kommunestyreperioden. Forvaltningsstyret står selv for konstituering.

Verneområdeforvalter er ansatt hos Statsforvalteren i Oslo og Viken, men har kontor i Rollag. Forvalter er underlagt styret i alle saker som angår forvaltning av verneområdet.

Det er etablert god og regelmessig kontakt mellom forvaltningsmyndigheten og Statens naturoppsyn (SNO) lokalt.

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2023:

<u>Hovedmedlem</u>	<u>Vara</u>	<u>Kommune</u>
Tore Kravik (leder)	Kristian Hvaale	Nore og Uvdal
Anne Kristine Norman (nestleder)	Bård Sverre Fossen	Sigdal
Kjell-Tore Finnerud	Runolv Stegane	Sigdal
Frøydis Hansen Aasen	Marit Solberg	Rollag
Hellik Lislien	Olav Traaen	Rollag

Status og aktiviteter 2023

2.1 Generelt

[Verneforskriften](#) er førende for forvaltningen av verneområdet, og [forvaltningsplanen](#) utdyper og konkretiserer bestemmelsene i verneforskriften.

Lokal forvaltning og lokalt engasjement legger til rette for god kontakt med lokalmiljø og brukerinteresser, noe som bidrar til involvering av lokalt initiativ og medvirkning der dette er mulig. En betydelig del av henvendelsene til forvaltningen løses gjennom informasjon og dialog med brukerinteressene, og er derfor ikke alltid synliggjort gjennom formell saksbehandling.

Verdien av et forvaltningsstyre med lokal tilhørighet kommer til syne i form av ekte engasjement og lav terskel for kontakt mellom sekretariat, styre og brukerinteresser. Dette utnyttes ved at styret involveres i det løpende arbeidet med forvaltning gjennom informasjon og diskusjoner rundt prinsippaker og forventede problemstillinger. Dette bidrar til at styret får et bedre grunnlag for å gjøre vedtak i tråd med rammene som er gitt gjennom verneforskrift og forvaltningsplan, og at styret opparbeider seg kompetanse som gjør forvaltningen mer forutsigbar over tid.

2.2 Administrasjon og møteaktivitet

Det administrative arbeidet i 2023 har vært knyttet til løpende drift, henvendelser fra grunneiere og lokale initiativtakere, saksbehandling og møteaktivitet. Forvaltningen søker årlig om økonomisk tildeling til drift av forvaltningsstyret og tiltak i verneområdet gjennom Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS).

Forvaltningsstyret har i 2023 hatt 4 styremøter og en befarung knyttet til pågående og utførte tiltak i

verneområdet. Styremøtene kombineres med arbeidsmøter og dialog med lokale initiativtakere ved behov. Møteprotokoller, rapporter og annen forvaltningsrelevant informasjon legges ut på [forvaltningsstyret sin nettside](#), og saker som er behandlet etter verneforskriften legges fortløpende inn i [Miljøvedtaksregisteret](#).

2.3 Besøksforvaltning

En besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for et verneområde, og skal vise hvilke tiltak som er nødvendig for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping.

Besøksstrategi for Trillemarka-Rollagsfjell har vært på høring, og ble i 2023 endelig godkjent av Miljødirektoratet med forbehold om at det ble gjort noen mindre endringer knyttet til kartet som viser eksisterende innfallsporter og informasjonspunkt. Besøksstrategien legges inn i *Forvaltningsplaner på nett for verneområder (FPNV)* og gjøres tilgjengelig på forvaltningsstyret sin nettside.

For Trillemarka-Rollagsfjell har målet med arbeidet vært å utforme en enkel og gjennomførbar strategi som balanserer verneverdier og brukerinteresser, og som knytter sammen allerede utførte tiltak med en fleksibel tiltaksplan som gir mulighet for å vurdere tiltak fortløpende ved behov og/eller etter innspill fra lokale initiativtakere. Besøksstrategien vil bli innarbeidet som et eget kapittel eller vedlegg i forvaltningsplanen ved neste rullering.

2.4 Befaringer

10. oktober ble det gjennomført befaring på Rollagsmørkje der vi så på restaureringsprosjekter knyttet til eksisterende bygninger som det tidligere er gitt dispensasjon til. Positive grunneiere ønsket oss velkommen, og vi fikk mye god informasjon om kulturhistorie og historisk bruk i området.

Underveis på turen fikk vi også sett på Minnekleivgrana, eksisterende stier, kulturminner og demningen ved utløpet av Rollagstjønn.

Foto Tore Kravik

Minneskleiv

Vi så på arbeidet som er gjort i forbindelse med restaurering/ombygging av det gamle fjøset på Minnekleivsetra, og fikk en god prat med Olav Traaen om tidligere tiders bruk av området.

Stall ved Rollagstjønn

Prosjektet med rehabilitering, modernisering og flytting av den gamle stallen ved skogshusværet ved Rollagstjønn har pågått en tid, og er nå i sluttfasen. Grunneier Ingunn Ytrehus ga oss en god omvisning og orienterte om arbeidet som er utført av Nore Laft.

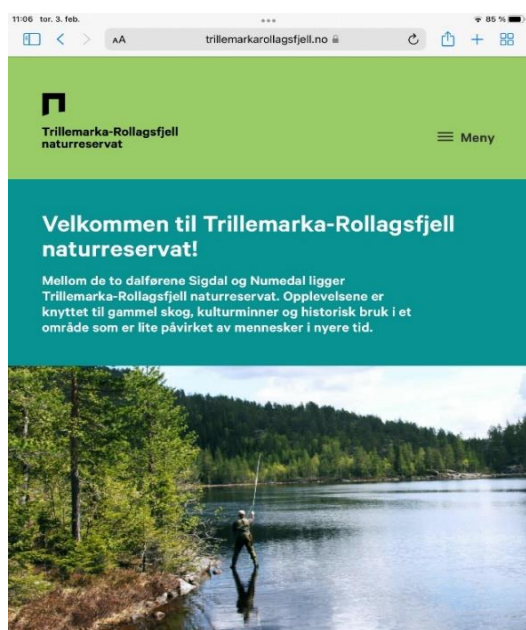
Foto Tore Kravik

2.5 Informasjon og formidling

Det er ikke gjort større endringer knyttet til innhold eller design på nettsidene våre i 2023, men de oppdateres jevnlig med relevant informasjon.

Besøksrettet nettside

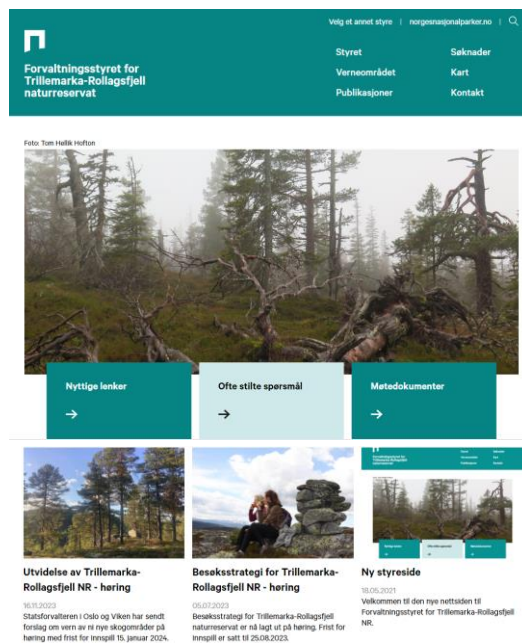
Nettsiden www.trillemarkarollagsfjell.no er bygget på designmanual for Norges nasjonalparker og formidler informasjon om natur, kultur og opplevelser knyttet til verneområdet.

Kravet om at alle offentlige nettsteder skulle ha på plass en tilgjengelighetserklæring innen 01.02.2023 kom litt brått på de fleste instanser, men vi tok tak og fikk det på plass med god hjelp av vår nettleverandør CATCH Media og Statsforvalterens fellestjeneste (STAF).

«Styresiden»

Informasjon om forvaltning, planer, lovverk og annen relevant informasjon er samlet på en egen styreside under fellessiden for alle Norges nasjonalpark- og verneområdestyrer: www.nasjonalparkstyre.no/Trillemarka-Rollagsfjell

Norges nasjonalparker

Miljødirektoratet har opprettet «samleside» for alle nasjonalparker og større verneområder under www.norgesnasjonalparker.no. Trillemarka-Rollagsfjell er med her også.

Nasjonalparker

Andre verneområder

Turkart

Turkartet "Trillemarka-Rollagsfjell" dekker verneområdet med adkomstveier, men er ikke oppdatert med utvidelsene som har kommet til etter 2015.

Kartet inngår i den nasjonale turkartserien, og distribueres gjennom forretninger og nettbutikker som selger kartserien.

2.6 Tilrettelegging i verneområdet

Stier og løypetraséer som var i bruk på vernetidspunktet er registrert og kartfestet gjennom forvaltningsplanarbeidet. Disse skal jfr. verneforskriften kunne merkes, ryddes og vedlikeholdes i samsvar med forvaltningsplanen. Dette gjelder også nødvendig motorferdsel ved stikking og oppkjøring av kartfestede skiløyper.

Ut over enkel merking og skilting av eksisterende stier og løyper etter lokalt initiativ og gjennom planleggingsmøtene med SNO, har forvaltningsstyret valgt å være forsiktig med kanalisering. Dette for lettere å kunne ta tak i

problemer knyttet til ferdsel når behovet melder seg, og for å fordele trykket på de mange veiene som fører inn til området uten å gjøre «politikk» ut av det. Av samme grunn har styret valgt å ikke definere innfartsveier.

Løypekjøringen i verneområdet ivaretas av privatpersoner og løypelag i samarbeid med kommunene. Løypene kjøres med snøscooter med slodd eller sporsetter etter kartfestede traséer.

Det er mange lokale lag/foreninger og ildsjeler som følger med og tar initiativ til tilrettelegging ved behov. Forvaltningsstyret behandlet og innvilget i 2023 følgende søknader fra lokale initiativtakere som selv står ansvarlig for kostnader, gjennomføring og vedlikehold av tiltakene:

- ✓ Omlegging av skiløype ved Storvatn, Eggedal Turlag
- ✓ Bygging/gjenoppføring av bru ved Skoddøl, Sigdal og Eggedal JFF
- ✓ Skilting og merking av laktervedveg, Rollag kommune

Det ble ikke vist til konkrete behov utover disse tiltakene i det årlige planleggingsmøtet, og det ble derfor ikke søkt om midler til tilretteleggingstiltak gjennom elektronisk søknadscenter (ESS) for 2023.

2.7 Madonnaen

Madonnaen på Bjørneskortenatten i Eggedal vestfjell er et mye brukt turmål både for innenbygdsboende, hyttefolk og tilreisende.

Skulpturen, som ble satt opp i 2009, står 100 m fra vernegrensa og byr på panoramautsikt over store deler av verneområdet og tilgrensende områder.

Madonnaen (foto Tom Benonisen)

Eggedal Turlag og Sigdal kommune har arbeidet med tilrettelegging og utbedring av sti og parkering for å kanalisere ferdselen og legge til rette for besøkende. Deler av stien er steinsatt av sherpaer.

Forvaltningsstyret har tidligere støttet tiltaket med fondsmidler og søker årlig Miljødirektoratet om å beholde ferdselsteller langs stien for å få oversikt over ferdselen. Søknad om ferdselsteller ble ikke innvilget for 2023, og vi har derfor ikke «besøkstall» å vise til dette året.

Madonnaen er slik vi ser det et godt eksempel på hvordan ferdsel kan kanaliseres i randsonen til verneområdet samtidig som opplevelsen av Trillemarka-Rollagsfjell ivaretas ved storslagen utsikt på godværsdagene.

2.8 SNO og politiet

Statens naturoppsyn (SNO) ivaretar kontrollfunksjonen knyttet til gjeldende regelverk i verneområdet sammen med politiet. Samarbeidet mellom forvaltningsmyndighet og SNO lokalt fungerer godt med statusmøter ved behov og lav terskel for kontakt.

Hovedtyngden av SNO sitt arbeid består i oppsyn knyttet til verneverdiene, kontroll av aktiviteter og motorferdsel, oppfølging av dispensasjoner gitt av forvaltningsmyndigheten og informasjon til brukere av området.

Naturoppdrag

Miljødirektoratet opprettet i 2023 et nytt digitalt verktøy til bruk av forvaltningsmyndighet og oppsyn for å forbedre arbeidsprosessen knyttet til planlegging og gjennomføring av nødvendig arbeid ved forvaltning av verneområder.

Hensikten med Naturoppdrag er primært å:

- ✓ Definere behov som trenger oppmerksomhet i felt
- ✓ Bestille og utføre oppdrag i felt
- ✓ Enkelt følge opp Installasjoner i felt
- ✓ Notere aktuelle feltobservasjoner og hendelser, der de skjer, når de oppdages

Vår erfaring så langt er at verktøyet fungerer som en god og oversiktlig arena til bruk for forvaltning og oppsyn.

2.9 Saker til behandling

Søknader om tillatelse til motorferdsel eller ulike typer tiltak i verneområdet blir behandlet etter de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften. Tiltak som ikke er hjemlet i verneforskriften blir vurdert etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen (§ 48) i naturmangfoldloven.

Søknader som er behandlet etter verneforskriften eller naturmangfoldloven (NML) blir fortløpende lagt inn i Miljøvedtaksregisteret www.miljovedtak.no (vedlegg 1)

Gjennom dialog med tiltakshaver i forkant av eventuelle tiltak/søknader legges det grunnlag for best mulige løsninger. Det skaper rasjonalitet for alle parter, og uaktuelle tiltak kan legges på is på tidligst mulig stadium samtidig som søkbare tiltak justeres for best mulig å ivareta verneverdiene. Dette innebærer at en del søknader og mulige avslag veiledes bort før det blir saker ut av det.

Motorferdsel

Flerårige dispensasjoner for motorisert ferdsel i verneområdet praktiseres når dette er naturlig, og mengden søknader vil derfor variere fra år til år. Løypekjøring langs etablerte traséer som er kartfestet i godkjent forvaltningsplan er direkte hjemlet etter § 4 punkt 5 i verneforskriften. Dispensasjoner for privat transport til husvære er gitt for et bestemt antall turer med krav om rapportering i etterkant. Innvilgede turer blir ikke alltid benyttet fullt ut, og rapporteringen viser at ca. 60-70 % av turene knyttet til gjeldende dispensasjoner benyttes.

Byggetiltak/restaurering

Søknad om fasadeendring/tilbygg knyttet til pågående restaurering av løe og bygging av utedo på Snårsetra ble innvilget.

Tilretteleggingstiltak

Det behandlet og innvilget søknad om omlegging av skiløype ved Storvatn, samt gjenoppbygging av bru ved Skoddøl etter flomskade.

Det ble videre gitt tillatelse til midlertidig skilting/merking for å løfte fram kulturhistorien og «tømmerets reise» fra Rollagstjønn og ned til Numedalslågen. Kulturhertet/Rollag kommune var søker og sommeren 2023 var en testperiode.

Forskning

Norsk Institutt for bioøkonomi (NIBIO) fikk innvilget forlenget dispensasjon for forskningsaktivitet. Tiltaket er knyttet til et større internasjonalt forskningsprosjekt på klima i skog der de samler inn klimadata fra tre områder i Norge; Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Gartlandselva naturreservat og Geitaknottane naturreservat.

Saker behandlet i 2023:

Hjemmel	Tekst	Innv	Delvis	Avsl
§ 5.3 (forskrift)	Tilrettelegging/stimerking	1		
§ 5.3/5.10 (forskrift)	Tilrettelegging/vedlikehold Kulturminner	3		
§ 5.12 d (forskrift)	Motorferdsel (snøscooter) transport til seter/hytte	11	1	
§ 5.1/5.2 (forskrift)	Fasadeendring/tilbygg	1		
§ 48 (NML)	Forskningsaktivitet	1		

Vedlegg 1

Oversikt over behandlede saker 2023 som ligger i [Miljøvedtaksregisteret](#)

Vedtaksstittel	Dato	Myndighet
Dispensasjon - Trillemarka og Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til hytte ved Trytetjenn	18.12.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til Svartetjønnebua og Sølset	08.12.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til hytte ved Sinern	08.12.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til Gamlesetra og Sinerbu	08.12.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til Snårsetra	24.11.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøskuter til husvære ved Båsumsetra	17.11.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon for motorferdsel til Båsetra i Trillemarka-Rollagsfjell NR	23.10.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon for motorferdsel til hytte ved Haslitjern i Trillemarka-Rollagsfjell NR	13.10.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Utvidet tillatelse til forskningsaktivitet i Trillemarka-Rollagsfjell NR ! Flere vedtak på samme sak	29.06.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat

Vedtaksstittel	Dato	Myndighet
Midlertidig oppsetting av skilt i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	29.06.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Gjenoppbygging av bru ved Skoddøltjern - Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon	29.06.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - fasadeendring og tilbygg Snårsetra - Trillemarka-Rollagsfjell NR	22.03.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - omlegging av skiløype ved Storvatn - Trillemarka-Rollagsfjell NR	22.03.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - motorferdsel - transport til Mesetra	27.02.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - motorisert ferdse - Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - transport til hytte ved Svartetjønn	25.01.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Vedtak - Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat - dispensasjon for motorferdsel	18.01.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat
Transport med snøscooter til Holmetjønnhytta i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon delvis innvilget	13.01.2023	Forvaltningsstyret for Trillemarka - Rollagsfjell naturreservat

Norges nasjonalparker

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Mellom de to dalførene Sigdal og Numedal ligger Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Området består hovedsaklig av gammel skog som er lite påvirket av mennesker i nyere tid.

Her kan du oppleve naturskog med stor variasjon i vegetasjon og arter i et landskap som strekker seg fra dype bekkekløfter til myrlendt gammelskog og snaufjell med vidt utsyn. Sammen med setermiljøer og kulturminner som vitner om generasjoners bruk av utmarka utgjør dette et sammenhengende skogområde som er rikt både på naturverdier og kulturhistorie.

Kontaktinformasjon Norges nasjonalparker

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no
Nett: www.miljodirektoratet.no
Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010, Trondheim